

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ
ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565

LEGAL PROBLEMS CONCERNING THE PREVENTIVE
MEASURES AGAINST RECIDIVISM
IN SEXUAL OR VIOLENT OFFENCES ACT B.E. 2565 (2022)

อาทิตย์ บุญเลิศ* และ พรเพชร์ ชลศักดิ์ตระกูล
สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Artid Boonlert* and Pornphet Cholsaktrakul
Master of Laws, Program in Laws, Humanities and Social Science Faculty,
Phranakhon Rajabhat University, Bangkok, Thailand

*E-mail: bbboat20@gmail.com

Received: 09-04-2024

Revised: 07-05-2024

Accepted: 18-06-2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาของพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการคุมขังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ และมาตรการคุมขังฉุกเฉิน ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดฐานความผิด และปัญหาเกี่ยวกับมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาด โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาวิจัยเอกสาร ศึกษาเปรียบเทียบกับสาธารณรัฐสิงคโปร์ และรัฐวิกตอเรีย เครือรัฐออสเตรเลีย ผลการวิจัยพบว่า มาตรการคุมขังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ และมาตรการคุมขังฉุกเฉิน ไม่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ส่วนฐานความผิดที่กำหนดไว้มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ยังไม่ครอบคลุม และมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาด ตามมาตรา 22 มีการกำหนดมาตรการไว้เพียง 13 มาตรการ ไม่ได้มีการกำหนดสามารถใช้ดุลพินิจเป็นอย่างอื่นได้ งานวิจัยนี้จึงมีข้อเสนอแนะให้ใช้มาตรการคุมขังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ และมาตรการคุมขังฉุกเฉิน ในกรณีจำเป็นเท่านั้น โดยต้องระมัดระวังเพื่อให้ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้พ้นโทษน้อยที่สุด นอกจากนี้ควรกำหนดให้พระราชบัญญัตินี้บังคับกับฐานความผิดอื่นนอกจากที่บัญญัติ

ไว้ในมาตรา 3 และมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาด ตามมาตรา 22 ควรจะกำหนดให้สามารถใช้ดุลพินิจเป็นอย่างอื่นได้ด้วย

คำสำคัญ: การกระทำความผิดซ้ำ ความผิดที่ใช้ความรุนแรง ความผิดเกี่ยวกับเพศ

ABSTRACT

The main purposes of this research are to study and analyze the legal issues concerning the Preventive Measures Against Recidivism in Sexual or Violent Offences Act B.E. 2565 (2022). Specifically, the research focuses on custodial measures for absolute prisoners after the discharge of their sentence, emergency detention measures, the provisions of offences, and monitoring measures for absolute prisoners. A qualitative research method was employed, utilizing documentary research and comparative studies with the Republic of Singapore and the State of Victoria, Commonwealth of Australia. The research findings indicated that custodial measures for absolute prisoners after the discharge of their sentence and emergency detention measures did not violate human rights. However, the offences stipulated under Section 3 of the Preventive Measures Against Recidivism in Sexual or Violent Offences Act B.E. 2565 (2022) were not comprehensive. Furthermore, under Section 22 of the Act, there were only 13 monitoring measures for absolute prisoners, and no discretion could be exercised beyond these. It was recommended that the Act be expanded to apply to other offences beyond those stated in Section 3. Additionally, monitoring measures for absolute prisoners under Section 22 should allow for the exercise of discretion in other cases.

Keywords: Recidivism, Violent Offences, Sexual Offences

บทนำ

ปัญหาการกระทำความผิดซ้ำจากผู้ต้องขังที่พ้นโทษแล้วกลับมากระทำความผิดอีก เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยมาเป็นเวลานาน โดยเฉพาะคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ และคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย สังเกตได้จากข่าวที่มีให้เห็นตลอดเวลา ตัวอย่างคดีสะเทือนขวัญที่โด่งดังในสังคมที่เกิดจากการกระทำความผิดซ้ำ เช่น “สมคิด เดอะริปเปอร์” ฆาตกรต่อเนื่อง ชื่อจริง คือ สมคิด พุ่มพวง ผู้ที่

ก่อเหตุคดีฆาตกรรมเหยื่อสาว 5 ราย กลายเป็นโศกนาฏกรรมเขย่าขวัญสันนิบาตที่น่ากลัวที่สุด พฤติกรรมก่อนถูกจับกุมคือหลังจำคุก 14 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2548 และถูกปล่อยตัวออกมาก็ยังมาก่อคดีฆาตกรรมซ้ำอีกเป็นเหยื่อรายที่ 6 ต่อเนื่องกันระหว่างปีพ.ศ. 2548 ถึง พ.ศ. 2562 “จิตรลดาเมื่อมีด” สาวป่วยทางจิตที่เคยบุกแทงนักเรียนเซนต์โยเซฟฯ บาดเจ็บ 4 คน เมื่อ 10 กว่าปีก่อน เริ่มก่อคดีตั้งแต่

ปี 2548 ถูกจับกุมและนำตัวไปกักกันจนออกจากสถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ กลับมาอยู่บ้านที่อำเภอนครชัยศรี จ.นครปฐม จนมาก่อเหตุใช้มีดแทง ด.ญ.วัย 5 ขวบเสียชีวิต อีกราย เป็นต้น (O-pasananta, 2023)

จากสถิติกรมราชทัณฑ์ 5 อันดับการกระทำ ความผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวในปีงบประมาณ 2566 ณ วันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2566 คือ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด 66.00 เปอร์เซ็นต์ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ 13.39 เปอร์เซ็นต์ ความผิดอื่น ๆ 9.41 เปอร์เซ็นต์ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย 6.37 เปอร์เซ็นต์ และความผิดเกี่ยวกับเพศ 2.28 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (Department of Corrections, 2023) ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัญหาการกระทำ ความผิดซ้ำในประเทศไทยในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ และความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายยังเป็นปัญหาที่เรื้อรังมานานที่รัฐบาลไทยพยายามหาแนวทางแก้ไข เพราะหากการกระทำ ความผิดซ้ำน้อยลง นอกจากจะทำให้คนในสังคมปลอดภัย ยังส่งผลให้นักโทษในเรือนจำน้อยลง ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหานักโทษล้นเรือนจำที่เป็นปัญหาของประเทศไทยมานานได้อีกด้วย รัฐบาลไทยจึงพยายามหาแนวทางเพื่อมาแก้ไขการกระทำ ความผิดซ้ำที่เกิดจากบุคคลที่พ้นโทษมาแล้วมากระทำ ความผิดซ้ำอีก จึงเป็นที่มาของพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำ ความผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 เหตุผลในการตราพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากผู้กระทำความผิดออกจากรังบางประเภทที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรง เช่น การฆาตกรรม การข่มขืน กระทำชำเรา การกระทำ ความผิดทางเพศกับเด็ก การทำร้ายจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย

การทำร้ายร่างกายสาหัส รวมทั้งการนำตัวบุคคลไปเรียกค่าไถ่ เมื่อได้รับการจำคุกจนพ้นโทษแล้ว จะได้รับการปล่อยตัวสู่สังคมโดยอิสระ แม้จะมีการติดตามจากเจ้าพนักงานตำรวจ หรือฝ่ายปกครองบ้างแต่ก็ไม่มีสภาพบังคับเป็นกฎหมาย และไม่มีประสิทธิผลในการป้องกันการกระทำ ความผิดซ้ำ ผู้กระทำความผิดเหล่านี้ส่วนหนึ่งยังมีความเสี่ยงที่จะไปกระทำความผิดออกจากรังที่ใช้ความรุนแรงซ้ำในรูปแบบเดียวกันหรือรูปแบบใกล้เคียงกัน ประเทศไทยยังขาดกฎหมายเพื่อป้องกันการกระทำ ความผิดซ้ำของผู้กระทำความผิดออกจากรังที่ใช้ความรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกำหนดให้มีการเฝ้าระวังภายหลังพ้นโทษ หรือการคุมขังภายหลังพ้นโทษ จึงสมควรที่จะมีกฎหมายเฉพาะที่กำหนดมาตรการป้องกันการกระทำ ความผิดซ้ำของผู้กระทำความผิดออกจากรังที่ใช้ความรุนแรง เพื่อป้องกันสังคมและผู้เสียหายจากการกระทำ ความผิดออกจากรังที่อาจเกิดขึ้นอีก ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ได้มีผลใช้บังคับแล้ว แต่ยังมีประเด็นปัญหาที่ควรจะต้องมีการวิเคราะห์ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการคุมขังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ และมาตรการคุมขังฉุกเฉิน

พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำ ความผิดซ้ำ ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ในหมวด 5 ได้กำหนดให้มีมาตรการคุมขังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ และในหมวด 6 มีมาตรการคุมขังฉุกเฉิน ซึ่งเป็นมาตรการที่กฎหมายให้สิทธิคุมขังนักโทษที่ได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนดครบถ้วนแล้วที่มีความเสี่ยงจะกระทำความผิดซ้ำซึ่งในความจริงแล้วควรจะต้องถือว่าเป็นผู้บริสุทธิ์

แต่พระราชบัญญัติฯ นี้กลับเปิดช่องทางกฎหมายให้สามารถจับกุมตัวนักโทษเด็ดขาดที่ได้รับโทษครบแล้ว แต่มีเหตุอันควรเชื่อว่านักโทษอาจจะกลับมามีความผิดซ้ำ ซึ่งจะถือเป็นการล่วงละเมิดสิทธิของนักโทษเด็ดขาดที่พ้นโทษหรือไม่ที่จะไม่ถูกจับกุมหรือคุมขังตามอำเภอใจ ในประเด็นนี้จึงต้องมีการวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการคุมขังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ และมาตรการคุมขังฉุกเฉิน ละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่

2. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดฐานความผิด

พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 มาตรา 3 ได้บัญญัติให้ใช้บังคับกับความผิดตามตามมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 278 มาตรา 279 มาตรา 283 ทวิ มาตรา 284 มาตรา 288 มาตรา 289 มาตรา 290 มาตรา 297 มาตรา 298 และมาตรา 313 แห่งประมวลกฎหมายอาญาเท่านั้น ซึ่งหากเปรียบเทียบกับในรัฐวิกตอเรีย เครือรัฐออสเตรเลีย กฎหมาย Serious Offenders Act 2018 ซึ่งเป็นกฎหมายที่เป็นต้นแบบของพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 (Daengpai, 2023) ได้กำหนดฐานความผิดไว้หลายฐานความผิดมากกว่าที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ในประเด็นนี้ผู้วิจัยจึงจะวิเคราะห์ความเหมาะสมของฐานความผิดที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้

ความรุนแรง พ.ศ. 2565 มาตรา 3 มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

3. ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาด

พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 หมวด 4 มาตรา 22 ได้กำหนดให้มีมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ ซึ่งมีมาตรการกำหนดไว้เพียง 13 มาตรการ โดยกฎหมายไม่ได้เปิดช่องให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจเป็นอย่างอื่นได้ เมื่อเปรียบเทียบกับในรัฐวิกตอเรีย เครือรัฐออสเตรเลีย กฎหมาย Serious Offenders Act 2018 section 35 นอกจากกำหนดมาตรการหลักไว้ ยังกำหนดให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจเป็นอย่างอื่นได้ในประเด็นนี้ผู้วิจัยจึงจะวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมของมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดตามมาตรา 22 ของพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง

2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศ กฎหมายไทยเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง

3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาของพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำ ความผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ ความรุนแรง พ.ศ. 2565

4. เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาของพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำ ความผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ ความรุนแรง พ.ศ. 2565

บททวนแนวคิด

หลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน

วรพจน์ วิศรุตพิชญ์ ได้อธิบายไว้ว่า “สิทธิ คือ อำนาจที่กฎหมายรับรองให้แก่ บุคคล ในอันที่จะกระทำการเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินหรือบุคคลอื่น (เช่น สิทธิทางหนี้ กรรมสิทธิ์ ฯลฯ) เป็นต้นว่าอำนาจ ที่กฎหมายรับรองให้แก่บุคคลคนหนึ่ง ในอัน ที่จะเรียกร้องให้ผู้อื่นอีกคนหนึ่งหรือหลายคน กระทำการบางอย่างบางประการ ให้เกิดประโยชน์ แก่ตน หรือให้ละเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง” (Wisaruttapitch, 1995)

ธนชัย สุนทรอนันตชัย ให้ความหมายว่า “สิทธิก็คืออำนาจที่กฎหมายรับรองให้แก่บุคคล ให้สามารถเรียกร้องให้บุคคลอื่น หรือหน่วยงาน ของรัฐกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง แก่ตนเอง เมื่อบุคคลใดหรือหน่วยงานใดถูกเรียกร้อง ให้ต้องปฏิบัติตามแล้วก็มีหน้าที่ต้องปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติตามที่ถูกเรียกร้อง ดังนั้น สิทธิของ บุคคลหนึ่งย่อมก่อให้เกิดหน้าที่แก่บุคคลอีกคนหนึ่ง สิทธิและหน้าที่จึงเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน อย่างแยกไม่ออก โดยเฉพาะหากเป็นสิทธิตาม รัฐธรรมนูญแล้วย่อมเป็นสิ่งที่รัฐจะต้องให้ความเคารพ

(Respect) คุ้มครอง (Protect) และเติมเต็ม (fulfill) สิทธิของประชาชนที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ด้วย” (Soontorn-anantachai, 2017) เสรีภาพ เป็นคำที่ ถูกใช้เคียงคู่กับคำว่า “สิทธิ” เสมอว่า “สิทธิเสรีภาพ” จนเข้าใจว่ามีความหมายอย่างเดียวกัน แท้จริงแล้ว คำว่า “เสรีภาพ” หมายถึงอำนาจตัดสินใจด้วยตนเอง ของมนุษย์ที่จะเลือกดำเนินพฤติกรรมของตนเอง โดยไม่มีบุคคลอื่นใดอ้างหรือใช้อำนาจแทรกแซง เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจนั้น และเป็นการตัดสินใจ ด้วยตนเองที่จะกระทำหรือไม่กระทำการสิ่งหนึ่งสิ่งใด อันไม่เป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย แต่การที่มนุษย์ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมแล้วแต่ละคนจะตัดสินใจ กระทำการหรือไม่กระทำการสิ่งใดนอกเหนือ นอกจากต้องปฏิบัติตามกฎหมายแล้ว ย่อมต้อง คำนึงถึงกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคม ขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรม ดังเช่น ศีลาจารึกหลักที่ 1 สมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช บ่งบอกถึงเรื่อง เสรีภาพในการประกอบอาชีพไว้อย่างน่าสนใจว่า “เจ้าเมืองบ่เอาจกอบในไพร่ลู่ทาง เพื่อนจูงวัวไปค้า ขี่ม้าไปขาย ใครจักใคร่ค้าช้าง ค้า ใครจักใคร่ ค้าม้า ค้า ใครจะใคร่ค้าเงือนค้าทอง ค้า ...” เมื่อบุคคลใดมีเสรีภาพแล้ว ย่อมหมายความว่า บุคคลนั้นสามารถที่จะกระทำการใด หรือไม่กระทำ การใด อันปราศจากการบังคับหรืออยู่ภายใต้อาณัติ ของบุคคลหรือแม้กระทั่งภายใต้อำนาจรัฐก็ตาม (Eiamkong, 2023) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ ไว้ในมาตรา 25 ดังนี้ “สิทธิและเสรีภาพของปวงชน ชาวไทย นอกจากที่บัญญัติคุ้มครองไว้เป็นการเฉพาะ ในรัฐธรรมนูญแล้ว การใดที่มีได้ห้ามหรือจำกัดไว้ ในรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายอื่น บุคคลย่อมมีสิทธิ และเสรีภาพที่จะทำการนั้นได้และได้รับความคุ้มครอง

ตามรัฐธรรมนูญ トラบเท่าที่การใช้สิทธิหรือเสรีภาพ เช่นว่านั้นไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อ ความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรม อันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ของบุคคลอื่น

สิทธิหรือเสรีภาพใดที่รัฐธรรมนูญให้เป็นไป ตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ แม้ยังไม่มีมาตรา กฎหมายนั้นขึ้นใช้บังคับ บุคคลหรือชุมชนย่อม สามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพนั้นได้ตามเจตนารมณ์ ของรัฐธรรมนูญ

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ สามารถ ยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาล หรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการกระทำความผิด อาญาของบุคคลอื่น ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยา หรือช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ”

สำหรับการพิจารณาความหมายของสิทธิ ตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งถือว่าเป็น สิทธิตามกฎหมาย มหาชน ศาสตราจารย์ ดร.บรรเจิด สิงคะเนติ ได้ให้ความหมาย ของคำว่า “สิทธิตามรัฐธรรมนูญ” ที่แตกต่างจาก “สิทธิ” ตามความหมายทั่วไป โดยสิทธิตามรัฐธรรมนูญนั้น หมายถึง “อำนาจ ตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายสูงสุด ได้บัญญัติให้ การรับรองคุ้มครองแก่ปัจเจกบุคคลในอันที่จะ กระทำการใดหรือไม่กระทำการใด การให้อำนาจ แก่ปัจเจกบุคคลดังกล่าวได้ก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้อง ที่จะไม่ให้บุคคลใดแทรกแซงในสิทธิตามรัฐธรรมนูญ ของตนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรียกร้องต่อองค์กรของรัฐ มิให้แทรกแซงในขอบเขตสิทธิของตน ในบางกรณี

การรับรองดังกล่าว ได้ก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องให้รัฐ ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง สิทธิตามรัฐธรรมนูญ ยังหมายรวมถึง การให้ประกันทางหลักการ ซึ่งหมายถึง การมุ่งคุ้มครองต่อสถาบัน ในทางกฎหมายเรื่องใด เรื่องหนึ่ง เช่นมุ่งคุ้มครอง “กรรมสิทธิ์” หรือ “เสรีภาพ ทางวิชาการ” เป็นต้น ดังนั้นสิทธิตามรัฐธรรมนูญ จึงเป็นความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลกับรัฐ และสิทธิตามรัฐธรรมนูญเป็นสิทธิที่ผูกพันองค์กร ผู้ใช้อำนาจรัฐทั้งหลายที่จะต้องให้ความเคารพ ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญดังกล่าว เพื่อให้สิทธิตามรัฐธรรมนูญมีผลในทางปฏิบัติ (Singkaneti, 2009)

หลักการตรากฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิ เสรีภาพของประชาชน

ในการปกครองประเทศนั้นรัฐต้องคำนึงถึง ประโยชน์สาธารณะและสิทธิเสรีภาพของประชาชน ควบคู่กันไป ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างดุลยภาพระหว่าง สิทธิเสรีภาพของปัจเจกชนที่กฎหมายรับรอง และคุ้มครองประโยชน์ที่ได้รับจากรัฐประโยชน์ สาธารณะ รัฐจึงมีความจำเป็นต้องนำหลักเกณฑ์ ในการประสานประโยชน์สาธารณะมาใช้ในการตรา กฎหมายเพื่อสร้างดุลยภาพของสิ่งของสิ่งที่ขัดแย้ง และสวนทางกัน (Rojanatanti, 2003) ในการตรา กฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ ดังนี้

“มาตรา 26 การตรากฎหมายที่มีผล เป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไป ตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่ รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าว ต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัด สิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ

และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุนเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 25 ได้บัญญัติหลักการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ ของประชาชนไว้ อย่างไรก็ตามการที่รัฐยอมรับรองให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนไว้ในรัฐธรรมนูญนั้น ไม่ได้หมายความว่ารัฐก็ยอมรับรองให้ประชาชนใช้สิทธิเสรีภาพของตนกระทำการต่าง ๆ ได้โดยปราศจากการแทรกแซงใดใดจากรัฐ กล่าวคือในบางกรณีหากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะที่รัฐจะต้องรักษาไว้ และสามารถจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการกระทำหรือละเว้นไม่กระทำการบางอย่างได้ แต่การจำกัดสิทธิเสรีภาพของรัฐจะกระทำต่อเมื่อมีกฎหมายบัญญัติไว้อย่างชัดเจน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 26 กำหนดหลักเกณฑ์ในการตรากฎหมายขึ้นใหม่ที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพไว้ ดังนี้

(1) การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

(2) กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม

(3) ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ

(4) กฎหมายดังกล่าวจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้

(5) รวมทั้งต้องระบุนเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการออกกฎหมายที่มีผลให้ประชาชนต้องละสิทธิเสรีภาพที่มีอยู่หรือทำให้การใช้สิทธิเสรีภาพที่มีอยู่จำกัดขึ้น จะต้องเป็นกฎหมายที่มีการจำกัดสิทธิเสรีภาพน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้และอยู่ภายในขอบเขตแห่งความจำเป็นแก่การดำเนินการให้

เป็นไปตามความมุ่งมั่นเท่านั้น ในการตรากฎหมายและกำหนดขอบเขตว่ากฎหมายเรื่องใดเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยเนื้อหาของกฎหมาย จะต้องสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ มีความเหมาะสมด้านระยะเวลาในการบังคับใช้กฎหมาย และสอดคล้องกับสถานที่และผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยองค์กรณีบัญญัติต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ในการประสานประโยชน์สาธารณะกับการรับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการใช้อำนาจของตน ตราบกฎหมายเพื่อสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นระหว่างประโยชน์สาธารณะกับสิทธิเฉพาะของประชาชน หลักเกณฑ์ในการประสานประโยชน์สาธารณะกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนก็คือแนวทางวิธีการที่ทำให้ความเสียหายจากการถูกกระทบสิทธิเสรีภาพของประชาชนของรัฐเกิดขึ้นน้อยที่สุดในขณะที่รัฐสามารถดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะได้สูงสุด (Rojanatanti, 2003)

สมมติฐาน

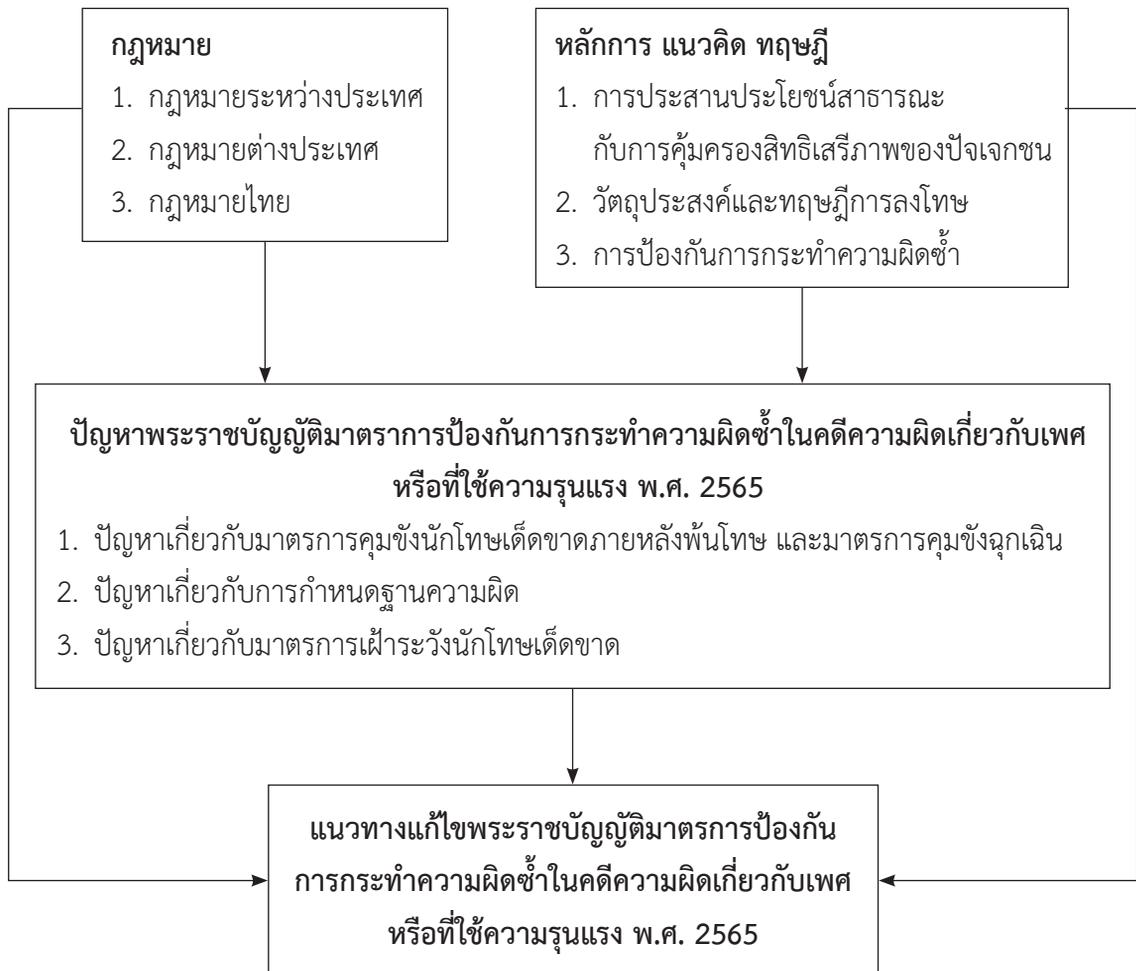
จากการศึกษาพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันกรกระทำผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ทำให้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการ

คุมขังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ และมาตรการคุมขังฉุกเฉิน ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดฐานความผิด และปัญหาเกี่ยวกับมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาด ซึ่งจำเป็นต้องมีการแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันกรกระทำ ความผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ ความรุนแรง พ.ศ. 2565 มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาวิจัยเอกสาร ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล จากหนังสือ บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย แหล่งข้อมูลออนไลน์ เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมาย ต่างประเทศ กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 ภาพกรอบแนวคิดการวิจัย

ความผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้
ความรุนแรง

ผลการวิจัย

1. ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการคุมขัง นักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ และมาตรการ คุมขังฉุกเฉิน

พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ได้มีการกำหนดมาตรการคุมขังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ (มาตรา 28 ถึง มาตรา 36) และมาตรการคุมขังฉุกเฉิน (มาตรา 37 ถึง มาตรา 41) ซึ่งเป็นมาตรการที่กฎหมายให้สิทธิคุมขังนักโทษที่ได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนดครบถ้วนแล้วที่มีความเสี่ยงจะกระทำความผิดซ้ำ ซึ่งในความจริงแล้วควรจะต้องเป็นผู้บริสุทธิ์ แต่พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 นี้ กลับเปิดช่องทางกฎหมายให้สามารถคุมขังตัวนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษได้ทั้ง ๆ ที่ ยังไม่ได้มีการพิจารณาดี ซึ่งจะต้องเป็นการล่งละเมิดสิทธิของนักโทษเด็ดขาดที่พ้นโทษหรือไม่ ที่จะไม่ถูกจับกุมหรือคุมขังตามอำเภอใจ เพราะแท้จริงนักโทษเด็ดขาดที่พ้นโทษยังไม่ได้กระทำความผิดเลย เพียงแต่ศาลเชื่อว่าจะไปกระทำความผิดในอนาคตเท่านั้นซึ่งต้องแยกจากการกระทำความผิดในอดีตที่พิสูจน์แล้วว่าได้กระทำความผิดจริงและถูกลงโทษไปแล้ว ฉะนั้นจึงควรต้องถือว่าเมื่อผู้กระทำความผิดได้รับโทษแล้ว เมื่อออกมาจากรือนจำต้องถือว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ ไม่ควรจะต้องถูกกล่าวหาจากการกระทำความผิดในอดีตของตนอีก ซึ่งหลักการนี้มีบัญญัติ

ไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กติกา
ระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทาง
การเมือง และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จากการศึกษาในต่างประเทศพบว่า
ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ และรัฐวิกตอเรีย เครือรัฐ
ออสเตรเลีย มีมาตรการทางกฎหมายในการป้องกัน
การกระทำความผิดซ้ำหลายมาตรการ มีทั้งมาตรการ
ฝึกอบรม มาตรการคุมขัง มาตรการคุมประพฤติ
มาตรการเฝ้าระวัง ซึ่งจะมีเงื่อนไขในแต่ละกรณี
แตกต่างกันออกไป ขึ้นกับอายุผู้กระทำความผิด
และพฤติการณ์ของผู้กระทำความผิด ซึ่งการที่
ในต่างประเทศมีมาตรการต่าง ๆ เหล่านี้ วัตถุประสงค์
เพื่อปกป้องคนในสังคมจากการกระทำความผิดซ้ำ
ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเป็นความผิดที่มีความรุนแรงหรือ
เป็นความผิดทางเพศ ถึงแม้ว่ามาตรการดังกล่าว
จะมีข้อโต้แย้งเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชน
โดยเฉพาะในเรื่องสิทธิ เสรีภาพในร่างกายที่ไม่ควร
ถูกจับกุมโดยไม่ได้กระทำความผิด หรือสิทธิที่จะ
ได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ แต่ผู้วิจัยเห็นว่า
พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำ
ความผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้
ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ที่มีมาตรการคุมขังนักโทษ
เด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ และมาตรการคุมขัง
ฉุกเฉินนั้นไม่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ถึงแม้
มาตรการดังกล่าวจะมีการให้สิทธิเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ในการคุมขังบุคคลได้ แม้ว่าบุคคลนั้นจะยังไม่ได้
กระทำความผิดก็ตาม แต่ก็ก็เป็นไปเพื่อป้องกัน
การกระทำความผิดซ้ำ ปกป้องคนในสังคม ไม่เป็น
การเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล
เกินสมควรแก่เหตุ โดยเฉพาะประเทศไทยจะพบ
การกระทำความผิดซ้ำให้เห็นอยู่เป็นประจำ แสดงว่า
มาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในประเทศไทย

ยังมีไม่เพียงพอ แต่ประเทศไทยกลับไม่มีมาตรการในการป้องกันดังกล่าว แตกต่างจากในต่างประเทศ การบัญญัติพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 จึงเป็นการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำแนวทางหนึ่ง ซึ่งแม้ว่าจะมีการละเมิดสิทธิ เสรีภาพของผู้พ้นโทษไปบ้าง แต่เป็นไปเพื่อปกป้องประโยชน์ของคนในสังคม หากพิจารณาผลเสียของการที่ไม่มีมาตรการดังกล่าว จะเห็นได้ว่าหากปล่อยให้ผู้พ้นโทษออกมาจากเรือนจำเป็นอิสระ โดยไม่มีการควบคุมใดๆ หากผู้้นกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก ผลที่ตามมาอาจจะกระทบชีวิต ร่างกาย เสรีภาพของเหยื่อ ซึ่งถือเป็นผู้บริโภคโดยแท้จริง ผู้วิจัยจึงเห็นว่ามาตรการคุมขังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ และมาตรการคุมขังฉุกเฉิน ถึงแม้จะมีการจำกัดสิทธิ เสรีภาพของประชาชน แต่เป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ มาตรการดังกล่าวจึงไม่ถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

2. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดฐานความผิด

พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 มาตรา 3 ได้บัญญัติให้ใช้บังคับกับความผิดดังนี้

1. ความผิดเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเราผู้ใหญ่และเด็ก ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276 และ 277

2. ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอนาจาร ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278 และมาตรา 279

3. ความผิดฐานพาบุคคลอื่นไปเพื่อการอนาจาร ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 283 ทวิ และมาตรา 284

4. ความผิดเกี่ยวกับการฆ่าและทำร้ายร่างกายผู้อื่น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 มาตรา 289 มาตรา 290 มาตรา 297 และมาตรา 298

5. ความผิดฐานเรียกค่าไถ่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 313

ซึ่งจะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 นั้นมีการบัญญัติให้ใช้กับความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาเท่านั้น และเป็นความผิดเพียงไม่กี่ฐานความผิด ส่วนในสาธารณรัฐสิงคโปร์ และในรัฐวิกตอเรีย เคอร์รัฐออสเตรเลีย มีฐานความผิดที่บัญญัติไว้มากกว่าของไทย โดยเฉพาะฐานความผิดที่มีความรุนแรง เช่น ความผิดฐานวางเพลิงความผิดฐานค้ามนุษย์ ฯลฯ ซึ่งในประเทศไทยไม่มีการบัญญัติความผิดฐานดังกล่าวไว้

ผู้วิจัยเห็นว่าฐานความผิดที่บัญญัติไว้พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 นั้นยังไม่ครอบคลุมความผิดที่มีความรุนแรงหลายประการ โดยเฉพาะความผิดที่ไม่ได้อยู่ในประมวลกฎหมายอาญา เช่น ความผิดพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278 ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 279 ความผิดที่มีความรุนแรงก็ไม่ได้มีการบัญญัติไว้ เช่น ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ ความผิด

ฐานปล้นทรัพย์ ความผิดที่เกี่ยวกับสื่อลามกอนาจาร เป็นต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าบทบัญญัติในมาตรา 3 ซึ่งบัญญัติไว้เพียงไม่กี่ฐานความผิดยังไม่เพียงพอกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งการที่กฎหมายบัญญัติไว้เพียงไม่กี่มาตรานั้น น่าจะเกิดจากการที่ต้องการให้เฉพาะฐานความผิดที่สำคัญจริง ๆ เท่านั้น เนื่องจากประเทศไทยยังคำนึงในเรื่องการกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยเฉพาะมาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษ และมาตรการคุมขังฉุกเฉินที่สามารถควบคุมตัวบุคคลได้ แต่ในพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ยังมีมาตรการอื่นอีกที่ป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ คือ มาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด รวมถึงมาตรการทางการแพทย์ ซึ่งมีลักษณะเป็นแก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิดที่มีปัญหา โดยเฉพาะผู้กระทำความผิดทางเพศที่อาจมีความผิดปกติทางฮอร์โมนเพศจนทำให้ก่ออาชญากรรมขึ้น ส่วนอีกมาตรการหนึ่ง คือ มาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ ซึ่งมาตรการนี้เป็นมาตรการที่คอยสอดส่องดูแลผู้พ้นโทษ เพื่อไม่ให้กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก ซึ่งในประเทศไทยยังไม่มีมาตรการติดตามผู้พ้นโทษ มีเพียงการคุมประพฤติ ผู้ที่ได้รับโทษยังรับโทษไม่ครบแต่ได้รับการปล่อยตัวก่อนกำหนดที่ต้องถูกคุมประพฤติ แต่มาตรการที่ติดตามผู้พ้นโทษเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำนั้น ในประเทศไทยยังไม่มีมาตรการนี้ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรจะต้องมีการติดตามผู้พ้นโทษให้มากขึ้น เพื่อปกป้องสังคมให้มากขึ้น จึงควรต้องเพิ่มฐานความผิดให้ครอบคลุมมากขึ้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าฐานความผิดตามพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ

ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 มาตรา 3 ยังไม่มีความเหมาะสม

3. ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาด

มาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ เป็นมาตรการที่ให้อำนาจศาลกำหนดเงื่อนไขในการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดที่มีพฤติการณ์จะกระทำความผิดซ้ำได้ เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่านักโทษเด็ดขาดซึ่งศาลมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้กระทำความผิดในความผิดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 3 จะกระทำความผิดซ้ำภายหลังพ้นโทษ ศาลอาจมีคำสั่งกำหนดมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษตามที่พนักงานอัยการร้องขอ โดยกำหนดมาตรการเดียวหรือหลายมาตรการตามควรแก่กรณีก็ได้ ซึ่งมีมาตรการกำหนดไว้ 13 มาตรการ คือ (1) ห้ามเข้าใกล้ผู้เสียหายจากการกระทำความผิด (2) ห้ามทำกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด (3) ห้ามเข้าเขตกำหนด (4) ห้ามออกนอกประเทศเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล (5) ห้ามก่อให้เกิดอันตรายต่อละแวกชุมชนที่ตนพักอาศัย (6) ให้พักอาศัยในสถานที่ที่กำหนด (7) ให้พักอาศัยในสถานบำบัดที่กำหนดหรือให้ไปอยู่ภายใต้การดูแลในสถานบำบัดภายใต้การดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งได้รับการรับรองโดยกระทรวงสาธารณสุขตามที่ศาลเห็นสมควร (8) ให้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานหรือผู้ดูแลสถานที่พักอาศัยหรือสถานบำบัด (9) ให้มารายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติหรือได้รับการเยี่ยมจากพนักงานคุมประพฤติหรือ อาสาสมัครคุมประพฤติหรือเจ้าหน้าที่อื่นตามระยะเวลาที่กำหนด (10) ให้ใช้มาตรการทางการแพทย์ หรือมาพบหรือรับ

การตรวจรักษาจากแพทย์หรือบุคคลอื่นใด ตามที่ศาล หรือพนักงานคุมประพฤติกำหนด (11) ให้เข้ารับ การบำบัดฟื้นฟูแก้ไขหรือเข้าร่วมกิจกรรมตามที่ศาล หรือพนักงานคุมประพฤติกำหนด (12) ให้แจ้ง พนักงานคุมประพฤติทราบถึงการเปลี่ยนสถานที่ ทำงานหรือการเปลี่ยนงาน (13) ให้ใช้อุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวในการเฝ้าระวัง

ในประเทศสิงคโปร์มีมาตรการเฝ้าระวัง โดยอยู่ในความดูแลของตำรวจ หากบุคคลที่เคย ถูกตัดสินว่ามีความผิดในสิงคโปร์หรือที่อื่น ๆ ในความผิดที่มีโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป นอกเหนือ จากการพิพากษาลงโทษบุคคลนั้นแล้ว ศาลอาจสั่ง ให้บุคคลนั้นอยู่ภายใต้การดูแลของตำรวจเป็นระยะ เวลาหนึ่ง ส่วนรัฐวิคตอเรีย เครือรัฐออสเตรเลีย มีมาตรการควบคุมผู้กระทำความผิดภายหลังพ้นโทษ (Supervision Order) ศาลจะออกคำสั่งควบคุมได้ ก็ต่อเมื่อศาลพอใจว่าผู้กระทำความผิดมีพฤติกรรม หรือหลังจากได้รับการปล่อยตัวจากการควบคุมตัวแล้ว จะก่อให้เกิดความเสี่ยงที่จะกระทำความผิดทางเพศ อย่างร้ายแรงหรือความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมรุนแรง ซึ่งนอกจากมาตรการที่กำหนดไว้ ศาลอาจมีดุลพินิจ กำหนดเงื่อนไขอื่น ๆ ได้ด้วย

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่ามาตรการควบคุม ผู้กระทำความผิดภายหลังพ้นโทษ (Supervision Order) ในรัฐวิคตอเรีย เครือรัฐออสเตรเลีย มีความคล้ายกับมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาด ภายหลังพ้นโทษของประเทศไทย แต่จะมีข้อแตกต่าง ตรงที่การกำหนดเงื่อนไขนั้นในรัฐวิคตอเรีย เครือรัฐ ออสเตรเลีย มีการกำหนดให้ศาลใช้ดุลพินิจกำหนด เงื่อนไขเป็นอย่างอื่นได้ แต่ในขณะที่ประเทศไทย กำหนดมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลัง พ้นโทษไว้ โดยไม่ได้มีบทบัญญัติให้ศาลสามารถ

ใช้ดุลพินิจเป็นอย่างอื่นได้เหมือนเช่นในรัฐวิคตอเรีย เครือรัฐออสเตรเลีย

เมื่อพิจารณาถึงจุดประสงค์ของ พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ที่บัญญัติเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ โดยมาตรการเฝ้าระวัง เด็ดขาดนักโทษเด็ดขาด เป็นมาตรการที่บัญญัติขึ้น เพื่อติดตามผู้พ้นโทษ ซึ่งการที่จะให้มาตรการเฝ้าระวัง นักโทษเด็ดขาดได้ผลมากที่สุด ต้องพิจารณาเงื่อนไข ให้เหมาะสมเป็นรายบุคคลด้วย การกำหนดเงื่อนไข ไว้โดยไม่ให้ศาลใช้ดุลพินิจเป็นอย่างอื่นได้ อาจจะทำให้มาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดไม่ได้ผล เท่าที่ควร เช่น หากผู้กระทำความผิดกระทำความผิด ฐานข่มขืนกระทำชำเราเด็ก โดยมีการหลอกลวงผ่าน อินเทอร์เน็ต เมื่อผู้นั้นพ้นโทษมาแล้ว ควรจะกำหนด เงื่อนไข ห้ามเข้าถึงอินเทอร์เน็ตอีก แต่พระราชบัญญัติ มาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในคดี ความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ ความรุนแรง พ.ศ. 2565 มาตรา 22 ไม่สามารถกำหนดให้ศาล ใช้ดุลพินิจเป็นอย่างอื่นได้ นอกจากที่กำหนดไว้ใน มาตรา 22 เท่านั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการที่มาตรา 22 จำกัดมาตรการไว้เพียง 13 มาตรการ เป็นการจำกัด ดุลพินิจของศาลมากเกินไป ควรกำหนดให้ศาล สามารถใช้ดุลพินิจเป็นอย่างอื่นได้

สรุปผลการวิจัยและอภิปราย

ผลการวิจัยสรุปได้ว่ามาตรการคุมขัง นักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ และมาตรการ คุมขังฉุกเฉิน ถึงแม้จะมีการจำกัดสิทธิ เสรีภาพ ของประชาชน แต่เป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ มาตรการดังกล่าวจึงไม่ถือเป็นการละเมิดสิทธิ

มนุษยชน ส่วนในเรื่องของฐานความผิดตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการป้องกัน การกระทำความผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับ เพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 มาตรา 3 ยังไม่มีความเหมาะสม ควรมีการเพิ่มฐานความผิด ให้มากขึ้น ผลการวิจัยสอดคล้องกับกฎหมาย Serious Offenders Act 2018, Schedule 1 และ Schedule 2 ของรัฐวิกตอเรีย เครือรัฐออสเตรเลีย และในมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการ ป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในคดีความผิด เกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ที่มีการ จำกัมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดไว้เพียง 13 มาตรการ เป็นการจำกัดดุลพินิจของศาล มากเกินไป ควรกำหนดให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจ เป็นอย่างอื่นได้ ผลการวิจัยสอดคล้องกับ Serious Offenders Act 2018, Section 34-35 รัฐวิกตอเรีย เครือรัฐออสเตรเลีย และกฎหมาย Criminal Procedure Code 2010, Requirements from person subject to supervision, Article 310 ของสาธารณรัฐสิงคโปร์ ที่มีการกำหนดมาตรการ เฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดไว้หลายมาตรการ จากผล การวิจัยที่ได้ แสดงว่าผลการวิจัยแสดงว่าสมมุติฐาน ที่วางไว้ถูกต้อง

จากการศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำ ความผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ทำให้ทราบปัญหาของ พระราชบัญญัติดังกล่าว ทั้งหมด 3 ประเด็น คือ ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการคุมขังนักโทษเด็ดขาด ภายหลังพ้นโทษ และมาตรการคุมขังฉุกเฉิน ปัญหา เกี่ยวกับการกำหนดฐานความผิด และปัญหา เกี่ยวกับมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาด เพื่อให้

พระราชบัญญัติดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถช่วยลดการกระทำความผิดซ้ำได้มากขึ้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการคุมขังนักโทษ เด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ และมาตรการคุมขังฉุกเฉิน ผู้วิจัยเห็นว่ามาตรการดังกล่าวไม่เป็นการละเมิด สิทธิมนุษยชน แต่เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ ผู้พ้นโทษแล้ว ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องใช้มาตรการดังกล่าว กรณีจำเป็น และระมัดระวังเพื่อให้ของผู้พ้นโทษ น้อยที่สุด

2. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดฐานความผิด ในพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำ ความผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ ความรุนแรง พ.ศ. 2565 มาตรา 3 บัญญัติไว้ว่า

“พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่ การกระทำความผิด ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 278 มาตรา 279 มาตรา 283 ทวิ มาตรา 284 มาตรา 288 มาตรา 289 มาตรา 290 มาตรา 297 มาตรา 298 และมาตรา 313 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ในกรณีศาลมีคำพิพากษาว่า จำเลย มีความผิดตามมาตราหนึ่งมาตราใดตามที่ระบุ ไว้ในวรรคหนึ่ง แม้ศาลจะพิพากษาให้ลงโทษ ในความผิดอื่นที่ไม่ได้ระบุไว้ในวรรคหนึ่งก็ตาม ก็ให้นำพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับด้วย”

ผู้วิจัยเห็นควรแก้ไขดังนี้ โดยเพิ่มมาตรา 3/1 ดังนี้

“ในกรณีที่กรมราชทัณฑ์เห็นว่านักโทษ ความผิดฐานอื่น นอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา 3 วรรคหนึ่ง มีความเสี่ยงที่จะกระทำความผิดซ้ำ ให้กรมราชทัณฑ์จัดทำรายงานนักโทษเด็ดขาด รายงานนั้น เสนอต่อคณะกรรมการพิจารณา กำหนด

มาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ รวมทั้ง กำหนดวิธีการและระยะเวลาที่เหมาะสมในการใช้ มาตรการดังกล่าวเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ เมื่อคณะกรรมการพิจารณากำหนดมาตรการป้องกันการ กระทำความผิดซ้ำพิจารณาว่าสมควรให้ใช้ มาตรการกับนักโทษเด็ดขาดผู้ใดแล้ว ให้เสนอ รายงานและความเห็นต่อพนักงานอัยการภายใน เวลาอันสมควรก่อนปล่อยตัวนักโทษเด็ดขาด เพื่อพิจารณายื่นคำร้องต่อศาล เพื่อให้ศาลมีคำสั่ง โดยก่อนที่ศาลจะอนุญาต ศาลต้องได้สวนจนกว่า จะพอใจว่านักโทษเด็ดขาดรายนั้นมีโอกาสจะกระทำ ความผิดซ้ำสูง และอาจจะก่อให้เกิดอันตรายต่อสังคม หากไม่มีมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ”

3. ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการเฝ้าระวังนักโทษ ในพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ ความรุนแรง พ.ศ. 2565 มาตรา 22 วรรคสอง บัญญัติไว้ดังนี้

“มาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาด ภายหลังพ้นโทษ ได้แก่

- (1) ห้ามเข้าใกล้ผู้เสียหายจากการกระทำ ความผิด
- (2) ห้ามทำกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการกระทำ ความผิด
- (3) ห้ามเข้าเขตกำหนด
- (4) ห้ามออกนอกประเทศเว้นแต่จะ ได้รับอนุญาตจากศาล
- (5) ห้ามก่อให้เกิดอันตรายต่อละแวก ชุมชนที่ตนพักอาศัย
- (6) ให้พักอาศัยในสถานที่ที่กำหนด
- (7) ให้พักอาศัยในสถานบำบัดที่กำหนด หรือให้ไปอยู่ภายใต้การดูแลในสถานบำบัด ภายใต้

การดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งได้รับการรับรอง โดยกระทรวงสาธารณสุขตามที่ศาลเห็นสมควร

(8) ให้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน หรือผู้ดูแลสถานที่พักอาศัยหรือสถานบำบัด

(9) ให้มารายงานตัวต่อพนักงาน คุมประพฤติหรือได้รับการเยี่ยมจากพนักงาน คุมประพฤติหรืออาสาสมัครคุมประพฤติหรือ เจ้าหน้าที่อื่นตามระยะเวลาที่กำหนด

(10) ให้ใช้มาตรการทางการแพทย์ หรือมาพบหรือรับการตรวจรักษาจากแพทย์ หรือบุคคลอื่นใด ตามที่ศาลหรือพนักงานคุมประพฤติ กำหนด

(11) ให้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูแก้ไข หรือเข้าร่วมกิจกรรมตามที่ศาลหรือพนักงาน คุมประพฤติกำหนด

(12) ให้แจ้งพนักงานคุมประพฤติทราบ ถึงการเปลี่ยนสถานที่ทำงานหรือการเปลี่ยนงาน

(13) ให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตาม ตัวในการเฝ้าระวัง”

ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการแก้ไข มาตรา 22 วรรคสอง เป็นดังนี้

“มาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาด ภายหลังพ้นโทษ ได้แก่

- (1) ห้ามเข้าใกล้ผู้เสียหายจากการกระทำ ความผิด
- (2) ห้ามทำกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการกระทำ ความผิด
- (3) ห้ามเข้าเขตกำหนด
- (4) ห้ามออกนอกประเทศเว้นแต่จะ ได้รับอนุญาตจากศาล
- (5) ห้ามก่อให้เกิดอันตรายต่อละแวก ชุมชนที่ตนพักอาศัย

- (6) ให้พักอาศัยในสถานที่ที่กำหนด
- (7) ให้พักอาศัยในสถานบำบัดที่กำหนด หรือให้ไปอยู่ภายใต้การดูแลในสถานบำบัด ภายใต้การดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งได้รับการรับรอง โดยกระทรวงสาธารณสุขตามที่ศาลเห็นสมควร
- (8) ให้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน หรือผู้ดูแลสถานที่พักอาศัยหรือสถานบำบัด
- (9) ให้มารายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติหรือได้รับการเยี่ยมจากพนักงานคุมประพฤติ หรืออาสาสมัครคุมประพฤติหรือเจ้าหน้าที่อื่นตามระยะเวลาที่กำหนด
- (10) ให้ใช้มาตรการทางการแพทย์ หรือ มาพบหรือรับการตรวจรักษาจากแพทย์หรือบุคคลอื่นใด ตามที่ศาลหรือพนักงานคุมประพฤติกำหนด
- (11) ให้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูแก้ไขหรือ เข้าร่วมกิจกรรมตามที่ศาลหรือพนักงานคุมประพฤติ กำหนด
- (12) ให้แจ้งพนักงานคุมประพฤติทราบ ถึงการเปลี่ยนสถานที่ทำงานหรือการเปลี่ยนงาน
- (13) ให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ติดตามตัวในการเฝ้าระวัง
- (14) มาตรการอื่นใดตามที่คณะกรรมการพิจารณา กำหนด มาตรการป้องกันการกระทำ ความผิดซ้ำ พนักงานคุมประพฤติ พนักงานอัยการ หรือศาลเห็นสมควร

เอกสารอ้างอิง

- Daengpai, N. (2023). **Preventive Measures Against Recidivism in Sexual and Violent Offences**. Retrieved from <http://web.krisdika.go.th/pdfPage.jsp?type=act&actCode=13852>. [2023, 7 Jul.] (In Thai)
- Department of Corrections. (2023). **5 Rankings of Repeated Offences where Prisoners Are Released in the Budget Year of 2023 as of 2 August B.E. 2566 (2023)** Retrieved from <http://www.correct.go.th/recstats/index.php>. [2023, 3 Aug.] (In Thai)
- Eiamkong, S. (2023). **Rights and Liberties of the Thai People**. Retrieved from ? [2023, 18 Aug.] (In Thai)
- O-pasananta, W. (2023). **Enactment of Legal Measures to Prevent Recidivism of Felony Offenders of Violent Crimes**. Retrieved from. [2023, 3 Aug.] (In Thai)
- Rojanatanti, P. (2003). Public Interest and the Restriction of Rights and Liberties. **Journal of Thai Ombudsman**, 2(2), 56-65. (In Thai)
- Singkaneti, B. (2009). **Fundamental Principles Relating to Rights, Liberties, and Human Dignity**. Bangkok: Winyuchon. (In Thai)
- Soontorn-anantachai, T. (2017). **Important Issues to be Anticipated and Solved Under the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560: Civil Rights and Duties**. Bangkok: King Prajadhipok's Institute. (In Thai)

Wisaruttapitch, W. (1995). **Rights and Liberties Under the Constitution: Studies on the Appropriate Forms of Restriction of Rights and Liberties provided in the Constitution** (Research Paper). Bangkok: The Thailand Research Fund. (In Thai)

.....